

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta

Zápis o části státní závěrečné zkoušky
Obhajoba diplomové práce

Akademický rok: 2015/2016

Student: Bc. Růžena Fantová
Datum narození: 09.09.1988
Identifikační číslo studenta: 91517403

Typ studijního programu: navazující magisterské
Studijní program: Učitelství pro střední školy
Forma studia: prezenční
Studijní obor: Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy a střední školy český jazyk — hudební výchova

Identifikační číslo studia: 414567
Datum zápisu do studia: 04.09.2013

Název práce: Nápisý na hrobech (Mikulov)
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Obor práce:
Vedoucí: PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.
Oponent(i): PhDr. Olga Palkosková, Ph.D.

Datum obhajoby : 17.05.2016 **Místo obhajoby :** Praha

Termín: řádný
Průběh obhajoby: Diplomantka prezentovala svoji práci. Cílem práce bylo postihnout podstatu jazykových jevů, které se na náhrobních kamenech nacházejí, a to včetně neverbálních prostředků, které doplňují verbální stránku náhrobků. Analyzovala náhrobky z křesťanského i židovského hřbitova.
Autorka upozornila na chyby: odchylky od pravidelné struktury, absence členicích znaků a jejich nejednotnost v užívání. Z tvaroslovných chyb je nejčastější chyba ve tvaru "vzpomínka na Kolářovi", chyby jsou ale i v grafémech (vámy), shodě přísudku s podmětem nebo v předponách. Všimla si dále četnosti jmen a příjmení, nejčastější jména se užívala na začátku 20. století (Marie, František apod.). Klasifikaci příjmení podle vzniku přebrala podle Švobody, ne všechna ovšem bylo možné zařadit (konzultace s dr. Štěpánem z onomastického oddělení ÚJČ AV ČR, v. v. i.). Nápisý odkazují k Bibli, nápisý oslavující práci a pracovitost (to může být dáno oslavou kulturní hodnoty i dobově zatížený text z druhé poloviny dvacátého století). Opakují se v nich často poděkování, lítost nad krutým osudem, vyrovnání se se smrtí apod. Na mnoha náhrobcích se objevují básně (Wolker, Sládek, Vrchlický, někdy je báseň dedikována někomu, kdo ji nenapsal).
Z neverbálních prostředků upozornila na použití hroznu, plastik Panny Marie, Krista, růže a jiné rostliny. Zajímavé byly i fotografie: na starších fotografiích jsou ženy s šátky, muže může charakterizovat tvar kníru nebo fotografie, často jsou náhrobní fotografie z mladších let, než člověk zemřel, zajímavé jsou neformální fotografie (manželé sedící na lavičce, hráč na housle apod.).

Vedoucí práce seznámil komisi s hodnocením práce (viz SIS).

Přípomínky vedoucího práce:

Prosím, aby autorka podrobněji pohovořila o metodologii práce, sběru a třídění materiálu.

Reakce diplomantky:

Autorka sestavila fotografickou databázi všech hrobů na mikulovských hřbitovech, sběr probíhal rok a půl. Sběr byl náročný vzhledem ke stáří a kvalitě nápisů. Fotografie očíslovala a zpracovala do excelové databáze, v níž zaznamenávala sledovaná data. Nápisy pak rozdělila podle umístění na náhrobku. Následně sledovala varianty nápisů. K analýze jí pomohl i historický kontext a rysy funerální kultury oblasti.

Pro analýze dále využívala program Python pro sledování frekvence jmen.

Oponentka práce seznámila komisi s posudkem (viz SIS).

Přípomínky oponentky práce:

České příjmení - německý nápis: výpovědní hodnota.

Variety rodných jmen – důvod jejich výskytu.

Jak vysvětlujete, že se z německých hrobů dá vyčíst více informací o zesnulém?

Reakce diplomantky:

Mikulov bylo německé město, proto se dá předpokládat užívání němčiny i v českých rodinách a bilinvizmus, dále i vliv zvyklosti hřbitova (nápisů na okolních náhrobcích). Dosud jsou německá jména v Mikulově velice běžná.

Variety rodných jmen jsou dány často původem z cizího jazyka (slovenština, němčina).

Z německých hrobů se dá více vyčíst o zesnulém, protože hroby jsou projevem lidové kultury, přístupem k víře a ke smrti. Lidé byli nejspíš více hrdí na povolání, které člověk zastával (často jsou uváděna prestižní povolání), také vyjadřovali větší úctu zesnulému.

Doktorka Schneiderová položila dotaz na autory citátů uváděných na náhrobcích.

U básníků autorka pátrala ve sbírkách poezie, dále vycházela z knihy M. Siegela. V některých případech získala informaci o pravděpodobném původci citátu, ale nebylo vždy možné citát ověřit (A. France). U J. Wolkera jednu báseň nedohledala ve sbírkách, proto není možné tvrdit, že autorem byl určitě on.

Výsledek obhajoby:

Předseda komise:

výborně

PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.

.....

Členové komise:

PhDr. Olga Palkosková, Ph.D.

.....

PhDr. Soňa Schneiderová, Ph.D.

.....